

Forfatter: Aakjær, Jeppe

Titel: Dorres Kat

Citation: Aakjær, Jeppe: "Dorres Kat", i Aakjær, Jeppe: *Vadmelsfolk ; Af Gammel Jehannes hans Bivelskistaarri ; Esper Tækki*. - 1919, Gyldendal, 1918-19, s. 9. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-aakjaer07tom-shoot-workid54529/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: *Vadmelsfolk ; Af Gammel Jehannes hans Bivelskistaarri ; Esper Tækki*. - 1919

DORRES KAT

(1935.)

Da jeg endnu var Barn, vidste jeg ikke af nogen større Lykke end at stilles paa en Stol og faa Lov til at kigge ned i Mors Dragkisteskuffe; ja, det forstaar sig, — der fulgte jo ogsaa lidt Ragen med, thi saa længe Barnet ikke har befølt Gjenstanden, har det ikke rigtig faaet dens Fortrolighed; og hvilke herlige Ting var der ikke her at rage il Først et Utal af Nøgler og Garvindsler og Trummer i alle Farver; saa en Knapæske, der var et helt Museum for sig; saa et Par gulnede Breve fra Fars Soldatertid, gjemt hen under en Dusk blegnede Lavendler. Den som var heldig kunde ogsaa paa Skuffens Bund finde hentørrede Smuler fra den sidste Julekage; men Samlingens Pragtstykke var dog en lang, svær Kvindefletning med et Skjær som moden Byg; naar vi Børn „mussede“ hinanden om Kinden med dens bløde Haartaver, grebes vi altid af sær fortryllende Svimmelhed i Hjærtekulen. Men Mor yndede ikke denne Leg og bragte den gjerne til Afslutning med de Ord: „Aa Børn, a har jo bedt jer om at være fra Moster Dorres Fletning!“ — Det var os Børn paaaldende, at hun aldrig lagde den paa Plads igjen uden først at kjærtegne den med et Kys, og naar hun atter vendte tilbage til sin Rok, havde hun mindesyge, bedrøvede Øjne.

Det var først op i den voksne Alder, at jeg fik rigtig Besked om, hvem Dorre var. Hendes Saga gik i Korthed ud paa følgende:

Langt ude paa den øde Hede boede en enlig Nybygger ved Navn Kild. Hans Liv var en Særtings. Med sine tunge, knudrede Hænder havde han opbrudt Heden i vid

Udstrækning omkring sin Hytte og bragt den rustrede Ahl til at skjærne, saa de traadfine, ombidte Havrestraa nu strakte sig hviskende over Bundens glænde Flintesten. Selv malked Kild sine to hjelmte Køer, kogte sin sparsomme Mad, vasked sine Hørgamsskjorter og spredte dem til Tøring paa Lyngrisene; han kjendte kun Sildets Evangelium; først naar Midnatsmaanen stod højt over Østens Bakkøer, lød det ensomme Skrald ud over den tavse Hede, naar Kild slog sin Dør i Laas for Natten; og Morgenduggen laa endnu graa i Spergien ved Hyttens Gavi, naar hans ludende Skikkelse paany steg over Dørrædet og ud paa Toiten for at begynde et nyt Døgn.

Kom han ned til Byen, var det kun for at faa lagt nyt Egstaal i en slevet Spade eller for at bytte en Snes Æg eller et Pund Smør mod en Smule Kaffebonner eller et Par Favn Hampereb. Kilds Smør var dog langt fra efterstræbt. Landhøkeren la det altid paa et Brædt for sig til Sognets Fattiglemmer; der var lovlige mange Køhaar i det, og Kild bar det som oftest til Torvs, indsvøbt i et sort Tørklæde, der var blevet for medtaget til, at han længere kunde ha det om Halsen.

Kild var en Mand, der efterhaanden „var kommen over hans Sager“; han var mager og tyndslidt; hans Haar var graat, hvor der var noget; hans Knæer var krumme som Stavtræer; de „stod over“, som man siger om Heste, der har været spændt haardere for, end de har haft godt af.

I Kilds Hus saas der aldrig Kvinder, og intet tydede paa, at han nogen Sinde savned dem; det vakte derfor baade Latter og Forbavselse, da det en Dag rygtedes, at der var bleven lyst for „Kild paa æ Hied“ og Søren Stougaards punge Datter; de fleste Steder var man tilbøjelig til at anse det for en styg Sladderhistorie, men Dorres forgrædte Øjne fjerned enhver Tvivl om Rygtets Rigtighed. Dorre var falden som et Offer for den vildledte Faderfølelse, der af Nidkjærhed for sit Barn dømmer det til en Skæbne, mod hvilken livsvarigt Tugthus er for intet et regne. Dorre græd Nætter og Dage, indtil Kjendsgjæringen stod som en fuldbyrdet Sag; ja aldrig mindedes Folk at ha set en Brud græde, som Dorre græd, da hun stod for Kirkens Alter med dette udtørrede, vildfremmede

Menneske ved Haanden, — saa Søren Stougaard var nok lige ved at angre, at han havde tvunget hende saa haardt.

Tre Døgn efter spændte Søren for sin Vogn og kjørte sin Datter halvfjerde Mil sydpaa — ind over den øde Mil til hendes Fremtidshjem. Bag i Vognen stod Dorres Dragkiste og en ny Spinderok, hvis Messingbeslag glimtede i Solen; men foran i den grønmalede Agestol sad Side om Side Søren Stougaard med laadden Klaphue ned over Ørerne og Dorre med en ny Kyse paa Hovedet og en lille graa Katteskilling paa sit Skjød. I tre Døgn havde hun nu tvunget alle Taarer tilbage, nu formaaded hun ikke at holde igjen længere. Jo nærmere de kom Hytten, des stærkere græd Dorre, mens hun strøg tanketom hen over Killingens Haarlav. Søren Stougaard sad, stram i Nakken og skjæved nu og da gennem venstre Øjenkrog ned paa Datteren uden at mæle et Ord. Naar der kom en Stigen i Graaden, fik Hestene et Ræk af Pisken, saa Rokkens Hjul snurrede een Gang frem og to tilbage. Dorre selv gjorde en lignende Bevægelse i Agestolen, mens hun søgte at blive Herre over sin Graad ved at rue Næsen. Saadan naaede de igjennem et Par spredte Landsbyer; Dorre havde nu ruet det meste af sin Graad fra sig, mens kun fordobled sin Ømhed mod Killingen; det lille Dyr var blevet mere og mere uroligt ved den lange Kjørsel; naar en af Dorres Taarer ramte den paa Øret, rejste den Nakken og rystede sit Hoved, og da de kjørte over en Bro, hvis huie Dumren vakte dens Rædsel, satte den i et Favnespring ud over Vognfadingen og pillede af Sted hen over Kjærene; først efter megen angstfuld Søgen lykkedes det Dorre at fange den i en Porsbusk, hvor den med grønne vidskræmte Øjne sad dukket mellem Rafterne.

„Naa, det skulde til Flyvt, det lede Skidt,“ snærred Søren Stougaard ud gennem de sure Tandstumper, da Dorre forpustet atter kløv op til ham.

Ad snirklede Enspurve med den buskede Katskjæg langs Randene nærmed de sig nu det forblæste Hedehus, hvor Kild boede. Længe havde Dorre med graadblindede Øjne stirret ud mod den lave Vaaning, der laa der træløs og ene paa den høje Hedelod med trekvart Skorsten paa en lyngtakt Rygning; til venstre havde den tre graa Lervægge med et aflangt Hul ved Grunden; det maatte være til Hønsene; lidt derfra hang et Par gamle Buxer og da-

sked paa Bjælkehovedet: heit henne tilhøjre sad der et haandsmalt Vindue; det var sikkert Spisekamret og det eneste Udsigtssted mod Hjemmet og de Egne, Dorre lige havde forladt; Dorre tænkte paa, hvor ofte hun vilde komme til at staa ved det Vindue og stirre ud mod sit gamle Hjem; hun var dybt inde i sørgsodige Betragtninger, da Vognen skumplede op mod Hyttens Dør, der laa mod Syd, og derfor først nu viste sig for dem. Kild kom ud af Kostalden og tog imod; paa Vejen hen til Vognen skubbede han med sin ene Træsko Hansenes Ædetrug længere op mod Muren. En stram Gjødningsduft drev foran ham; med Øjnene bag i Vognen rakte han op med krum Arm og trykkede Dorres Haand i den sorte Handske. „Naa, er det Medgiften, Dorre?“ sagde han med en Haanlatter og pegede paa Katten. „Hvi har I ikke Kvien med jer og det andet, en havde gjort Regning paa,“ tilføjede han i samme Aandedrag.

„Kvien skal ikke blive gaaet dig fra,“ svarede Søren Stougaard med bedyrende Pandetik, „men en kunde ikke vel faa hende til at løbe ved Siden af Vognen. Og Rugen, som blev lovet dig, skal komme herop, saa snart Karlen kan faa det forsket af. Der skal ikke ske dig den mindste Forraskelse i nogen Maade, saa længe a har Hovedet over Skuldrene!“

Og med lavere Stemme føjede han til, idet han med Svøben pegte paa Dorre, der var i Færd med at stige af Vognen:

„Nu vil du jo nok vise en Krumme Gjævhed imod æ bitte Kvind, saa længe hun er saa ny paa æ Plads; for en ung Kone kan her jo nok imellemstunder være lidt ødiel.“

„Ødiel!“ svarede Kild vredtaden, „skulde det kaldes ødiel, her hvor en kan gaa og ro sig med baade Køer og Gøise! Nej, da skulde I ha været her, ilag a kom herud; da kunde en snakke om Ødiethed; da kunde der være Aaringer, hvor en mellem Jul og Kjørmis aldrig saa saa meget som et Menneskeøjel — — Vil du ikke ha fra?“ tilføjede han med en brat Overgang og greb den nærmeste Hest ved Hovedlavet.

„Nej, a maa vel til Polren hjemad, imen der endnu er Lys paa æ Sky,“ svarede Søren Stougaard og gjorde Mine til at vende.

Da Faderen var kjørt bort, følte Dorre sig som en Skibbruden, der er bievæn sat i Land paa en øde Ø og nu staar og ser efter den bortglidende Baad.

Der kom Uger og Maaneder, fulde af tærende Længsel og Selvovervindelse. Alt bød hende imod i dette grimme, koldt Hus, hvor hver Krog stank af Mandfolk og gammelt Skimmel; ingen Urtepotter var der i Vinduene; ingen Skilderter paa Væggene, nej, ikke saa meget som et Spejl, hvori man kunde se sit eget Ansigt. Borde og Stole, Loft og Gulv, ja selv den plumpe Familieseng med sine sorte Lyngknipper og sine tairige Musereder i Bunden, var overtrukket med et fedtet Lag af aargammelt Snavs og Mados. Dorre kilted sin Kjole op og gik kjækt ind paa Skiddet. Hun la sig ned paa Knæerne og skured, saa hendes smaa Øren blev borte i Haaret, mens hende unge Barm gik ud og ind. Bagefter hende gik Kild og knurrede som en gammel Bindhund, der skal ha ryddet op i sit Leje.

„Tho du kan snart bruge al ens Halm til Skurevisker,“ sa Kild med det hvide ud af Øjnene. „Det havde endda været til nok saa megen Nytte, om du kom ud og hjalp mig med at hypp Kariofler“. — Galt gik det dog først, da Dorre en Dag forlangte to Pund grøn Sæbe.

„Er du kommen herop for at rungenere mig?“ raabte Kild forbløffet. „Saa megen Sæbe kunde en jo knapt nok faa ødelagt et helt Aar! A har altid kunnet faa Sagerne rene i det klare Mosevand; det faar du sgu ogsaa lægge dig efter, Mor!!!“

Saadan rendte Dorre overalt Panden imod en Mur. Alt i dette Hus, hvad enten det var levende eller dødt, syntes at indtage en fjendtlig Holdning til hende. Gik hun hen paa Agren for at flytte Faarene, stamped de i Jorden med de senede Forben; mens de kampfærdige slikked sig om de grimede Snuder. Køerne snused med fladnæset Foragt til hendes Malkedrag; og søgte at faa et Bagben op i Strippen. Kun den lille graa Kættekilling blev ved at holde sig til hende med uskrømtet Hengivenhed; alle Vegne var den i Skjærterne paa hende, ude som inde; i Regnvejr eller i den tidlige Morgens Dug balancered den kuldskjær henover Brostenene efter hende; rysted Poterne og mjaved; hopped over et Par Sten; standsed atter og mjaved; men saa den Kild nærme sig, sprang den uden Hensyn til,

om den fik vaade Poter, en hel Række Sten, gjorde Sæt paa Sæt og vendte angst sine grønne Øjne i Lyset.

Dagene pinte sig hen der ene efter den anden; Dorre længles mod Mennesker, saa det sved i Hjerterødderne; Især var Søndagene uovervindelige; alene en Kirkegang var en hel Dagsrejse. Og Kild drev Spot med alt, hvad der angik Præsten; derfor blev Dorre som oftest hjemme; men for at fordrive Søndagens Kjedsomhed satte hun sig -- naar Arbejdet var gjort -- ud til Husgavlen og op-råmsed med høj Røst alle de Salmer, hun havde lært, da hun gik til Præst. Solvarmen knitred i den høje Lyng og gløded Stenene omkring Brønden; hvide Hæns med røde Hudapper strakte Hals inde i Kartofflerne, og en skræ-vende Spurv stod paa den yderste Rand af Tagskjægget og spejded nysgjerrig ned i Dorres Salmebog; Dorre ramsed og ramsed, -- den ensommes monotone Snakken med sig selv for Hindlens Aasyn; saa snart Kild nærmed sig, skød Dorre Bogen under Forklædet og lod som in-genting.

Der gik et Aars Tid og der kom atter mildt Foraar i Luften, saa Dorre igjen kunde vælge sin Ynglingsplads ved Husgavlen. Det var en Søndag Eitermiddag ind imod Pinse; Harven stod rejst inde paa den brede Havreager med lange, trævlede Græsredder mellem Tænderne; rundt omkring den skød Tusinder af violette Smaaspirer frem af det blygraa Sand. Viben stog Hjul i Luften inde over Mosedammene, Hjelens Skrig lød helt ude ved Himmel-randen, hvor ogsaa Toppen af et Kirketaarn raged op af det begyndende Mulm. Dorre sad paa et omvendt Bryggekar med den graa Kat paa sit Skjød og med sine Øjne fyldte af Solnedgangsrodme; saadan en himmeisk Aften var Længslerne mod Hjemmet altid mest ustyrlige. Nu kom jo snart den Tid, da hun plejede at gaa ned i sin Fars Eng og sanke Blomster til Pinsefesten. For nu maatte de jo være udfoldede allesammen, den gule Kavling og den vio-llette Karse; og saa den sjældne Guldsquinnende, som hun ikke vidste noget Navn paa, men som grangiveligt mindede om smaa Æggeblommer paa Stilke. Ja hun havde hentet sig mange vaade Fødder nede i de Enge, men al- ligevel: hun troed ikke, der var saa smukt et Sted i Ver- den som der, naar Rylen fløj med Pylrelyd over Aaens lave Vandingssteder og Vibens brogede Æg laa med de

fregnede Spidsler mod hverandre inde under Kavlingens duggede Blade. Aa, hvor var det ikke skjønt Pinsedags- formiddag, naar man havde gaaet demede i Engene, mens Forældrene var i Kirke, at komme hjem i den rene Stue og hælde hele sit Forklædes Indhold af Blomsier ud over det lange sandskurede Bord; og saa -- mens en ældre Søster kogte Risengrøden færdig ude i Frammerset -- at begynde at pynte alle Skilderierne med Blomster, en gul og en blaa bag hvert og en hel Buket over det gamle Spejl ved Klokkhuset. Og saa kom Mor stille ind ad Døren og lagde den svære Salmebog med Guldkorset opad midt paa det hvide Langbord, og Far kom ogsaa ind og stilled sin tunge Kjæp op ad Døren og drak længe af Ølkovsen. Og endnu med Kaaben paa gik Mor hen til Blomsterne og tog dem varsomt om Hovedet med to Fingre, saadan som man tar et godt Barn om Kinderne.

„Aa, hvor det endda er skjønt at se saa mange kjønne Blomster!“ sa hun. „Er du nu ikke gaaet og bieven vaad om Fødderne, bitte Dorre?“ Mor var altid saa god, og saa holdt hun saa meget af Blomster, det har jeg efter hende, tænkte Dorre. -- Og derfor blev hun jo heller ikke ret gammel. For det siger Folk jo, at de bliver aldrig gamle, der holder alt for meget af Blomster. -- Aa, om Mor havde levet, saa var aldrig det sket, som nu var sket: for hun var altid saa rettænkend; og hun havde sagt ikke een men mange Gange, at aldrig -- saa længe hun havde noget at sige -- skulde hendes Børn blive tvungne til at ta den, de ikke tykte om; „for det er den største Synde, en kan begaa,“ sa hun. -- Havde hendes Mor levet, sa havde hun faaet Jens Tammesen. om saa han aldrig var saa pengs-øde. „Aa, Jens Tammesen!“ Dorres Børn fyldtes af varme Mindebøiger, mens Katten paa hendes Skjød blev urolig under Taarernes tunge Fald. -- Hvordan var det nu, de var komne til at holde „saa faale møj“ af hverandre, hun og Jens Tammesen? Jo det var den Dag, de havde høstet hendes Fars Havre; det var ud paa Aftenen, inden de sidste Straa faldt; det var lige ved at gaa dem paa, men de vilde nu være færdige den Aften. Jens Tammesen var en farlig biel Kari, og hans Skaar var de bredeste i hele Byen. Dorre var dinglefærdig af Træthed, endda Jens Tammesen nu og da bandt et Neg for hende; da de var færdige med at høste, begyndte de

at sætte sammen; Jens Tammesen tog bestandig alle de yderste og tungeste Neg for at spare hende saa meget som muligt. Natten var saa blikkende stille under Himlen; der var ingen Maane men fuldt af blide, forunderlige Stjerner; Duggen faldt tæt over de fældede Neg, der laa med dunkle Omrids i Mørket; Frøerne sprang over ens Traskonæser, naar man gik over Agerfurerne, og Mulden mellem Stubberne duffed tungt og dugdrukken, naar man bøjed sig for at faa Neget ved Toppen. Saa var det, det skote, at de i Mørket samtidigt kom til at gribe efter det samme Neg; hans Haand havde været den nederste, og Dorre havde grebet ham lige om Haandleddet; og som et Lyn havde han saa lagt sin venstre Haand ovenpaa hendes og draget hende ind i sin Favn, og forinden hun i sin Overtræthed kunde sætte sig til Modværge, om hun havde villet, havde hans Læber fundet hendes og kysset hende Gang paa Gang, tungt og ildfuidt, som der kun kyskes i Mørke. Og hun havde staaet der ganske stille med en underlig lammet Fornemmelse i sine Knæer; ja hun havde vist ogsaa lænet sig ganske lidt imod ham, og det havde arsporet ham til at lægge sin Haand omkring hendes Nakke. Han slap hende med et Kys, i hvilken han lige-som samlede Summen af alle de foregaaende, og skød hende saa heftigt om end ømt tilbage i Stubberne. Dorres Hovedklæde var sunket ned bag hendes svære Haarknude, og hun syntes, hun maatte kunne føle sine Kinders Rødme. Under Resten af Arbejdet gik hun som i en Taage. Hun var jo saa ung og uden Erfaring i Kjærlighed; naturligvis havde ogsaa før i Dag en eller anden taabelig Dreng fravristet hende et Kys i Forbiløbet, men saadanne voksne Mands-Kys, mættede af Styrke og ubøjeelig Vilje, dem havde hun aldrig kjendt før i sit Liv.

Arbejdet skred videre i det glidende Mørke. Paa een Gang sa saa Jens: „Dorre, er du træt?“

„Nej, nu er a ett træt.“

„Ja for saa maatte du godt have sat dig paa et Neg, ilag a gjorde Resten.“

„Nej da var det da Synde, Jens! A vil jo saa gjerne hjælpe dig!“ sa Dorre.

Snart var de ved Agrens Ende. I kaad Glæde løb de omkap efter det sidste Neg; men lige da den leende Dorre vilde gribe det, tog Jens hende om Livet og løfted hende

en Alen fra Jorden, mens han svang Neget i en stor Bue over hendes Hoved.

„Hvor du endda er stærk, Jens Tammesen!“ sa Dorre, da hun atter naaed Jorden.

„Nu har vi gjort et godt Stykke Arbejde,“ sa Jens, svang de to sidste Neg ind i hinandens Favn og klapped dem sammen i Toppen. „Vi er de første, der har faaet op-høstet i Aar.“

„Hør til Fuglene!“ sa Dorre og lytted ud mod de store Kjær. „Naar de tar saadan opaa, plejer der ikke at være langt til Efteraar.“

Dorre slog sit opkiltede Skjort ned over sit Knæ; Jens fandt sin Højle og svang den paa Nakken med den dug-slaaede Od opad. Saa gik de stille henad Markstien ved hinandens Side.

„Vi er da vist de sidste, der er oppe i Alten,“ sa Dorre og lod sine Øjne fare hen over de slumrende Gaarde, der laa derinde i Byen uden et Lys.

„Ja men hvad gjør det; det er jo Søndag i Morgen,“ sa Jens Tammesen. „Kunde det ikke være rart at sætte sig lige et Øjeblik,“ føjed han til, da de naaed et lavt Toft-dige bevokset med Siv og Kåskjæg. Jens la sin Le paa Diget og tvang lempeligt Dorre ned til sig; Sivene peb svagt i deres Skeder, da hun gled ind mod hans brede Bryst; her laa hun med lukkede Øjne og svimled i Kjær-tegnene fra hans Hænder, der lugted af Havretop og Hjøle-kaag. Han løfted hendes Ansigt op imod sit, mens han tilhvisked hende alle Natens søde Ord; men ængstet ved hans Hede satte hun søvngængeragtigt sine Hænder mod hans Bryst og skød sig i Arms Længde ud fra ham.

„Kom ikke for nær til min Højle!“ hvisked han skarpt; og brat sank hun atter ind imod ham, saa deres Knæer berørtes og deres Trasko larmed svagt imod hverandre. — Høstnattens duggede Mørke laa over Pors og Siv, Trækfuglene larmed ude om Hededammerne i Vest; en Plag gik og græssed inde i Toften bag de to Elskende; af og til lagde den sin Mule op paa Diget og napped en Tot Græs under hule Rusk. Dorre herte det som i Drømme; vilde rejse sig op, men gied kun dybere ned i Sivene.

— — — „Aa, Jens Tammesen!“ med dette Udraab afsluttet Dorre disse Erindringsbilleder om sin Ungdoms

Kjærlighed. -- Der var jo dem, der mente, at det var syndigt, saadan at gi sig hen til den, en holdt af; men var det kanske ikke syndigt, hvad man havde gjort imod hende? -- Om han nogensinde kom tilbage -- hun vilde gaa med ham, hvorhen han selv pegte, tværs over Hedehakker og Mosehuller, ja lige til Verdens Ende, om det skulde være. For han var saa stærk, saa god og saa stærk. -- Bare hun ikke havde faaet sin Heisot ved at tænke paa ham: dette Sting der ved Hjærtet; saadan havde Mor ogsaa faaet det. En maatte være forsigtig og ikke ta Nattekalid. -- Dorre trak ned i Korsklædet over det sviende Bryst. -- Skjønt: hvorfor skulde hun ikke ville dø? Havde hun noget som helst andet end Sorg at vente paa? Det eneste skulde være, om Kild kunde gaa hen og dø; saa vilde hun sælge Huset og rejse ud og opsøge Jens Tammesen; og han vilde ikke jage hende bort; han vilde forstaa det altsammen, for han var ligesom Mor, saa rettænkend. Men hvorfor skulde Kild dø; han var naturligvis -- ligesom alle onde Mennesker -- saa sejlvævet; hun blev nok nødt til at dø før Kild; for en af dem maatte dø; dette Liv var ikke til at holde ud. En Nabokone havde jo ogsaa set en Ugle tage Flugten lige ad deres Hus; hun paastod, at den havde hvilet sig paa Taget; men det kunde jo ogsaa være en af Køerne, der skulde dø; for der gik jo ogsaa Varsler for Dyr.

Men hvis det nu alligevel var Kild. -- Han var jo nu nede i Mosen og se til Tørvene; der var saa mange dybe Huller -- og nu mod Mørket. -- Hvad om nogen kom bærende med hans Lig op over Brinkerne. -- Nej, saadan maatte man ikke tænke; men hvi var han da saa ond imod hende? Havde han maaske ikke noget Vid om at være god? Og hvi var han saa ond imod Katten, den eneste Skabning, hun havde at ro sig ved? Var det for den Smule Mælk, den fik i sin Kop, naar hun malkede? Ja, for det var ham, der havde sparket Katten, saa den nu havde humpet paa tre i mange Dage; det var ligefrem en Ynk at se paa. -- Lille Mis! -- Dorre løfted lempeligt dens syge Fod i Vejret; Katten udjæmred en Ildelsesfuld Mjaven og saa ræd op paa sin Beskytterinde. -- „Tag dig i Vare for at komme i Nærheden af ham, bitte Mis; for der har vi to nok ikke noget godt at vente,“ sa Dorre.

Endnu en Gang fortabte hun sig i Minderne om Fortiden og Jens Tammesen. -- Skulde hun aldrig, aldrig mere se ham -- eller høre fra ham! Han skulde jo ha faaet Plads dernede med Aarhus ad Aarhus -- hvordan var det? det var jo østerpaa, den Vej der ned ad Aaen til. Den Vej vilde han maaske komme en Gang op imod deres Hus. Aa, om han saa kunde passe at komme en Aften som denne, naar hun var ene hjemme! Hun vidste saa nøje, hvordan han maatte komme. -- Dorre la sit Forklæde for Øjnene for at gjøre sig Billedet rigtigt tydeligt. -- Ja; saadan vilde han komme op over Brinken: høj, rank, brunet, med dette raske Tag paa høje Fod og en pæn Rørkjæp i Haanden. -- Dorre gik helt op i sin Rolle og snakked højt med sig selv som et Barn, mens hun stadig holdt Forklædet for Øjnene. -- Se! nu sprang han over Vandrenden dernede bag Mergeldyngen, saa en Vibe fløj op med et skarpt Skrig; nu gik han forbi Faarene dernede paa Grønagrene; de stamper i Jorden ad ham ogsaa, de ækle Kræger; nu blev han borte bag den hushøje Tørvestak -- men nu -- hør! hør! -- Nu kom han lige hen til hende. „Aah, bitte Jens Tammesen!“ -- Der hørtes nogle tunge Trad! Grønjorden bag om Huset; Katten sprang forfærdet ned fra Dorres Skjød og humped i Læ bag Kaalgaardiget; Dorre rev Forklædet fra Øjnene -- og saa Kild staa foran sig med krogede Knæer og tvære Træk under den store fedtede Kaskjetsygge.

„Naa, her sidder du med ledige Hænder!“ begyndte han. „Der er andre øje Koner -- de her altid noget at ta sig til med Hænderne; enten det nu er en Bindhose eller en anden ringe Ting; for det er aldrig saa lidt, saa bliver det endda til nøj; men du er nok ikke af den Slav, der er anlagt paa at gjøre Nytte i et Hus. -- Aa, kunde du ikke gaa med ind og hjælpe mig Dejgnkarret af Loftet; du ved jo, der skal bages i Morgen!“

Dorre gik lydlig ind efter sin Husbond.

Næste Morgen tidlig, mens Dorre malked Køerne, stod Kild og var i Færd med at ilde Bagerovnen. Han ligned mest en Djævel, der har taget sig over at gøre det lunt under en af de Fordømte. Ilden fra Ovnens flimred i hans Træskokramper, i hans små Øjne og i Fedtlaget paa hans

store Kaskjetskygge; det lille Frammers var fuldt af Klyner og Brændiug, som Kild vikled sammen i sine lange Arme og med et Svup sendte ind ad Ovngabet, mens hans magre Skikkelse gjorde Skyggespring mellem Loftsbjælkerne. Frammerset laa mellem Stuen og Risthuset; bag dette igjen: Kostalden. Dørene stod i Øjeblikket aabne for at gi mere Træk i Ovnen. Paa een Gang stod Katten paa Dørtraet ind til Stuen, fra hvilken den vilde snige sig gjennem Frammerset ud til Dorre og sin Morgenmælk. Under andre Omstændigheder havde det kun været et Spring om at gjøre; men den var i Dag — paa Grund af Spøket — daartig til Bens, og Lyngrafterne lagde den ogsaa Hindringer i Vejen; da saa Kild pludselig spærrede Risthusdøren, mistede den Besindelsen, blev ræd og krøb i en Kugle under Vasken. Kild skød sin lange Arm ind efter den, greb det lille Dyr ved Hovedet og slængte det paa maa og faa ind i den rødglødende Ovn; der hørtes nogle skarpe, eksploderende Lyde, som naar der gaar lid i Talg, og en sort, stinkende Røg vælted hen under Ovnhvelvingen. Kild bøjede sig ned i sine posede Knæer, indtil han sad foran Ovnmundingen i en Ramme af Ild; her blev han opmærksomt siddende, saa længe der var en Slurp af Katten tilbage; saa rejste han sig op og skogred, saa hans lange Hage hoppede.

Kort efter lød Dorres Kalden ude ved Køerne: „Mis! Mis! Mis!“ — Man hørte hende aabne Nøstdøren og kalde ud over Toften. Da der endnu ingen Kat viste sig, aned Dorre Uraad; med opkiltet Skjort og med Malkestrippen i Haanden kom hun frem i Melldøren og spurgte:

„Har du set noget til Katten?“

Kild, der endnu ikke var bleven Herre over sin Latter, svarede oprømt:

„Jov du kan tro, a har set den! De sidste Fløde, den fik, de var saadan lovlig varm.“ — Og med en Bevægelse hen mod Ovnen: „Du kan tro, te den brased!“

Dorre blev i sit Ansigt som en kalket Væg; hun lod Strippen synke, gik hen imod Manden og sa med en Undertone af fortærende Had: „Aæ, hvor du er en Skumpil!“ — Derpaa gik hun skjælvende ind i Stuen.

Da Kild lidt efter kæg ud af Vinduet, saa han Dorre

forsvinde om Hushjørnet. — Det gav et Ryk i ham! Men hvad var det? Rendte Dorre hendes Vej! — Kild slap Indfyringen og styrted ud ad Bagdøren. Men Død og saite Pine, var æ Kwind bleven vidløs! Løb hun ikke der norópaa saa hurtig hendes Ben kunde bære hende, i Støvler, Sjal og det hele, og med en Eyli i den ene Haand! „Dorre! Dorre! Vil du se at komme hjem! Hører du ikke en raaber efter dig! — Jamen har nogen da kje ndt Mage til Kvindemenneske; rende sin Vej, naar en staaer her og skal ha Brødet i Ovnen!“

Dorre var allerede langt uden for Høreviddens af Kilds Kalden. Hun blev ved at rende saa rask, hun kunde, henad Hedevejen, mens Sjalet flagred i Luften.

Fire Døgn efter kjørte Søren Stougaard og Datter atter op for Kilds Hyttedør; bag i Vognen laa der to Tønder Rug og en grønsaltet Flæskebøste. Dorre gled ned af Agestolen forbi Kild og ind i Stuen uden Ord; Kild bar de gode Gaver under Tag; hans Knæer krummed sig dobbelt under Byrderne, og hans Træskonæse strejfed hans Bukseben over Dørrinet.

Søren Stougaard sad under Kabuden med det uigjennemtrængelige Ansigt — som bag et Gitter.

„Ja, tho Dorre kom jo hjem,“ sa han uden at dreje Hovedet.

„Naa, hun kom hjem?“

„Og nu har du hende jo saa igjen.“

„Ja; tho det ser a.“

Der gik en Tid. Saa sa Søren:

„Der bliver vist snart Forandring paa æ Vejro.“

„Ja, det kunde gjerne ligne for det,“ sa Kild.

Langsomt vendte Søren Stougaard Vognen med de tømte Sække.

Kort Tid efter begyndte Dorre at spytte Blod. Næste Foraar døde hun.

Mens hun laa paa Straa, afskar Kild med en Uldsaks hendes lange gule Flekning lige til Bund.

Kilds Bismær udviste, at den vejede knap og nap halvandet Pund.

Deite stod Kild haardt paa, da han serere bortfusked Flekningen til Dorres nære Familie.